

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie

MINDEF20260061569

Datum 23 september 2026
Betreft Moties aangaande reservistenbeleid Defensie

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en onderwerp
vermelden.*

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de wijze waarop Defensie invulling geeft aan een drietal moties aangaande het reservistenbeleid bij Defensie. Met de motie van het lid Ellian (Kamerstuk 33 763 X, nr. 172 van 2 oktober 2025) is de regering verzocht een plan uit te werken voor de invoering van civiele reservisten naar het Britse Sponsored Reserves-model. Met de motie van het lid Jagtenberg c.s. (Kamerstuk 36 800 X, nr. 97 van 2 juli 2026) is de regering verzocht de mogelijkheden voor combinatiebanen of gedeeld werkgeverschap binnen Defensie en de samenleving te bezien en de Kamer hierover te informeren. En tenslotte wordt met de motie van het lid Piri (Kamerstuk 36 800 X, nr. 104 van 2 juli 2026) de regering verzocht te onderzoeken op welke wijze kennis en ervaring van voormalig militairen rechtstreeks aan Defensie verbonden kunnen blijven.

Hoewel de moties Ellian en Jagtenberg vanuit een verschillende invalshoek zijn ingediend, hebben zij naar mijn oordeel een vergelijkbare doelstelling. Beide moties richten zich op het versterken van de personele gereedheid van Defensie door duurzame samenwerking tussen Defensie en civiele werkgevers, waarbij werknemers hun civiele functie behouden en daarnaast beschikbaar zijn voor inzet ten behoeve van Defensie. Deze duurzame samenwerkingsverbanden vormen een belangrijke aanvulling op de mogelijkheden om militaire kennis, ervaring en inzetbaarheid voor Defensie te behouden. De ingediende motie van het lid Piri sluit hierop aan door de regering te verzoeken nader onderzoek te doen hoe de kennis en ervaring van oud-militairen rechtstreeks aan Defensie verbonden kan blijven via een flexibele reservisten- of aanstellingsvorm. In deze brief behandel ik de drie moties daarom in samenhang. Daarbij licht ik toe welke stappen Defensie reeds heeft gezet om de samenwerking met civiele werkgevers te intensiveren en welke aanvullende mogelijkheden Defensie realiseert om militaire expertise duurzaam aan ons te blijven verbinden.

Nederlandse invulling van het Sponsored Reserves-model

Het Britse Sponsored Reserves-model kent een specifieke wettelijke grondslag en maakt onderdeel uit van het Britse reservistenstelsel. De essentie van dit model is dat werknemers van een civiele werkgever, onder vooraf overeengekomen voorwaarden, tevens als reservist beschikbaar zijn voor militaire inzet. Daarom onderzocht ik in hoeverre het Britse Sponsored Reserves-model aansluit bij de Nederlandse situatie. Hieruit is gebleken dat het uitgangspunt van dit model, het duurzaam verbinden van civiele werkgevers, werknemers en Defensie, goed past binnen de Nederlandse context. Tegelijkertijd kent Nederland een eigen reservistenstelsel en een eigen arbeidsrechtelijk stelsel, wat met kleine aanpassingen een één-op-één overname van de Britse wettelijke regeling overbodig maakt. De eerste pilot met de Koninklijke Luchtvaart Maatschappij (KLM) laat zien dat binnen de bestaande Nederlandse kaders concrete afspraken kunnen worden gemaakt over de beschikbaarheid en inzet van reservisten, de afstemming met de civiele werkgever en de verantwoordelijkheden van betrokken partijen. Daarmee biedt de pilot een praktische basis om deze vorm van samenwerking verder te ontwikkelen.

Deze benadering sluit aan bij de gezamenlijke Kamerbrief van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en het Ministerie van Defensie van 3 juli 2026 (Kamerstuk 33 763, nr. 178), waarin is aangekondigd dat het kabinet inzet op een intensievere samenwerking tussen Defensie, reservisten en civiele werkgevers en de rechtspositie van reservisten en hun reguliere werkgevers verder zal versterken. Tevens is daarin als uitgangspunt opgenomen dat de situatie van de reservist in beginsel moet worden gezien als die van een persoon met twee werkgevers en dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de bestaande arbeidsrechtelijke systematiek. De gezamenlijke kamerbrief bevat maatregelen die gaan bijdragen aan een toekomstig bestendige rechtspositie van de reservist bij de civiele werkgever. Het Nederlandse reservistenstelsel gaat uit van werknemers die zowel werkzaamheden verrichten voor hun civiele werkgever als voor Defensie. Daarmee kent Nederland reeds een vorm van gedeeld werkgeverschap. De aanvullende samenwerkingsovereenkomsten met werkgevers helpen de bestaande systematiek te versterken en te verduidelijken. De uitvoering van de moties richt zich daarom op het versterken, verduidelijken en opschalen van deze bestaande systematiek, in plaats van het invoeren van een nieuw juridisch model.

Daarbij wordt uitgegaan van een structurele samenwerking tussen Defensie, de reservist en diens reguliere werkgever, waarbij afspraken worden gemaakt over onder meer beschikbaarheid, opleiding, inzet en de wederzijdse verantwoordelijkheden van de betrokken partijen. Waar nodig wordt gezien of aanpassing van wet- en regelgeving noodzakelijk is om deze samenwerking verder te ondersteunen.

Samenwerking met civiele werkgevers

In de Pilot met KLM behouden werknemers hun civiele dienstverband bij KLM en kunnen dit combineren met een aanstelling als reservist bij Defensie. Daarbij worden afspraken gemaakt over de inzetbaarheid en de afstemming tussen beide werkgevers, terwijl de civiele en militaire rechtsposities van de reservist gescheiden blijven.

De ervaringen over de samenwerkingsovereenkomst met KLM worden benut in de gesprekken met andere civiele werkgevers. Defensie is hierover inmiddels met verschillende werkgevers in gesprek, onder meer in sectoren waar specialistische kennis schaars is of waar zowel Defensie als de civiele werkgever belang hebben bij het duurzaam beschikbaar houden van personeel. Daarbij wordt per situatie gezien welke afspraken nodig zijn om de civiele functie en de inzet als reservist goed met elkaar te combineren.

Met deze aanpak wordt uitvoering gegeven aan de motie van het lid Ellian door een Nederlandse invulling te geven aan de uitgangspunten van het Britse Sponsored Reserves-model binnen het bestaande reservistenstelsel. Tevens wordt invulling gegeven aan de motie van het lid Jagtenberg c.s., doordat deze systematiek uitgaat van een duurzame samenwerking zonder winstoogmerk tussen Defensie en civiele werkgevers, waarbij werknemers hun civiele functie combineren met een aanstelling als reservist. Daarmee beschikt Nederland over een samenhangende aanpak voor publiek-private personele samenwerking ten behoeve van de krijgsmacht.

Langere verbintenis militaire expertise aan Defensie

In aanvulling op voorgaande deeloplossing zijn in het recent tot stand gekomen Arbeidsvoorwaarden akkoord met de sociale partners afspraken gemaakt over het langer verbinden van militaire expertise aan Defensie. Militaire expertise is een schaars goed dat over een langere periode wordt opgebouwd. Defensie heeft er daarom belang bij om die expertise zo goed mogelijk te waarderen en zo lang mogelijk vast te houden. In de beantwoording van de Kamerbrief Ontwikkelingen personeelsbeleid zomer 2026 (Kamerstuk 33 763, nr. 177) heb ik u geïnformeerd dat dit onderwerp voor mij een essentieel onderdeel vormde in de lopende arbeidsvoorwaardelijke onderhandelingen met de sociale partners. Overeenstemming hierover met de sociale partners is noodzakelijk om maatregelen op dit vlak zorgvuldig en uitvoerbaar te kunnen realiseren. Met mijn brief van 17 juli jl. (Kamerstuk 33763, nr.179) heb ik u geïnformeerd dat de arbeidsvoorwaardelijke onderhandelingen hebben geresulteerd in een nieuw Arbeidsvoorwaardenakkoord. Met dit akkoord worden de mogelijkheden tot vrijwillig langer doorwerken voor zowel beroepsmilitairen als ook voor reservisten verder verruimd. Zo kunnen beroepsmilitairen vanaf 1 september 2026 vrijwillig maximaal twee jaar langer doorwerken na de nieuwe Dienstenderegeling (nDER-)leeftijd. Ook voor reservisten zijn de mogelijkheden om, met ingang van 1 september 2026 en inachtneming van de geldende

geschiktheids- en inzetbaarheidseisen, langer voor Defensie beschikbaar te blijven verruimd. In de basis wordt dit tot AOW gerechtigde leeftijd. Daarnaast zijn er in dit akkoord maatregelen afgesproken om de overgang van beroepsmilitairen naar het reservistenbestand te bevorderen. Concreet betekent dit voor de beroepsmilitair die in de toekomst ontslag neemt op eigen verzoek, dat de aanstelling bij het beroepspersoneel wordt beëindigd en in onderling overleg wordt omgezet in een reservistenaanstelling. Hierdoor beschikt Defensie (direct) over een groep van militair opgeleide en ervaren reservisten, zonder daarbij de schaarse capaciteit in de instroomketen en het opleiden van reservisten extra te belasten.

Met deze aanpak zet Defensie een belangrijke stap naar een toekomstbestendig personeelsmodel waarin duurzame samenwerking met civiele werkgevers hand in hand gaat met langer en rechtstreeks behouden van militaire expertise voor Defensie. Zo wordt niet alleen de verbinding tussen Defensie en de samenleving versterkt maar ook de duurzame beschikbaarheid van schaarse kennis en ervaring voor de krijgsmacht geborgd. Hiermee beschouw ik voornoemde moties als opgevolgd.

Hoogachtend,

DE STAATSGESCHIEDTARIS VAN DEFENSIE

Derk Boswijk